

Sociální ekonomika (SE), její subjekty a drogové služby

alternativní a komplementární možnosti řešení

- **sociálních** (sociální vyloučení)
- **ekonomických** (nezaměstnanost, místní rozvoj)
- **environmentálních** (udržitelný rozvoj)

Marcel Ambrož, AT LIBEREC 26.11.2015

ambroz@sananim.cz, 777 201 070

Ne/patří tato problematika do systému služeb ?

Pracovní a sociální agentura SANANIM (PSA)

- Vznik 2005
- Ročně cca 150 klientů
- Cílová skupina: ex-uživatelé, klienti na substituci, po VTOS - neaktivní uživatelé, duální diagnózy
- 66 % záznam v RT, 55 % základní vzdělání
- Služby: zaměstnání – podporované, standardní, sociální asistence, poradenství, adiktologické intervence
- Více jak 1 100 úspěšně podpořených/zaměstnaných klientů

Financování

- pouze ze zdrojů ESF, česká protidrogová politika nejeví zájem o služby tohoto typu, neustálé balancování na hraně zániku

Café Therapy

Vznik 2005, 1. sociální firma (SF) v ČR

Dosud zaměstnáno téměř **110** klientů, majorita (nad 80 %) standardně funguje v běžném životě.

Tranzitní zaměstnání na 6 měsíců – po léčbě, VTOS, obtížně zaměstnatelná klientela

SF – standardy, obvyklé mzdy, podpora, komplexní program, stabilizace, volný trh práce.

Café Therapy – velká konkurence v tržním prostředí gastronomie, neustále zaškolování nových zaměstnanců, bez dotací-musí se uživit, v případě ESF projektu v PSA – možnost dotovat mzdy klientů

Zahraníčí

Rakousko

Sozialökonomische betriebe (SÖB) – vliv na koncepci Cafe Therapy.
Fungování těchto firem upravuje vyhláška k zákonu o zaměstnanosti.
30 let tradice.

Tyto firmy na základě vyhlášky dotovány 20 – 70 % ze zdrojů spolkové země (protidrogová politika) a AMS (ÚP)

Musí splňovat řadu kritérií – cílem je pomoci co největšímu počtu osob na volný trh práce

Zaměstnanci - > více než 1 rok nezaměstnaní, komplexní program (rekvalifikace, soc. práce, vzdělání, outplacement), vedení kouči.

SÖB ve Vídni - několik desítek – převážně služby (restauranty, hotely, farmy, catering, laudromaty, recyklace), také výroba – (dílny, restaurátorství), design

Rakousko příklady I.

Gabarage - design, spojení eko/art/socio – spolupráce s umělci, designéry – výroba tašek, osvětlení, vybavení interiérů z odpadních materiálů. www.gabarage.at

Fix&fertig (Suchthilfe Wien) 3 pobočky – zasilatelství, síťořisk, stavební rekonstrukce. www.fixundfertig.at

Tagesarbeit – možnost denního výdělku v soc. firmě (4,20 euro/h) – vhodné pro lidi z „ulice“

Transitarbeit – hlavní poslání SÖB, až 1 rok, detailní metodika s těmito klienty/zaměstnanci

2013 – 354 zaměstnaných klientů, z toho 40 transitarbeit

Financování: Sucht und Drogenkoordination Wien (RVKPP, Magistrát), AMS (ÚP), vlastní příjem (592 000 €)

Rakousko II.

(Prisching,

- Komplexní služby, 2000 klientů ročně, zdroje AMS, sucht und drogen Wien

Další státy

Velká Británie

Ministerstvo pro občanskou společnost – spravuje záležitosti NGO a sociálního podnikání

1000 sociálních podniků, 180 sociálních firem, standardy, metodiky na vysoké úrovni. Stát přispívá finančně na SF (dle standardů min. 50% vlastní prostředky), zdroje různé – EU fondy, církev, téma současnosti – sponzoring od soukromých osob.
www.socialfirms.uk

Itálie

Zákon o zaměstnávání sociálně znevýhodněných č. 45/1999

Zákon č. 381/1991 o sociálních družstvech/firmách - v Evropě ojedinělý, prvotní cíl je **podnikání** plnící i sociální cíle, **Výhody vyplývající ze zákona:** za osoby se znevýhodněním neplatí zaměstnavatel odvody na sociální a zdravotní pojištění, přednost ve výběrovém řízení na veřejné zakázky (do 200.000 Euro)

5.000 sociálních družstev a firem (cca 200.000 zaměstnanců)

www.cooperativasociale.org

SANANIM

| sananim.cz | drogovaporadna.cz | odrogach.cz | zavislost-info.cz

Přínos

Klienti – dovršení, upevnění změn započatých v léčbě. Startovací zaměstnání a komplexní služby. Práce jako statut dospělosti, zodpovědnosti, sebedůvěry, víry v „nový“ život. Naše aktivity pomáhají z existenční nouze a existenciálního vakua: „jaký mělo smysl přestat brát..., mám nadosmrti dluhy, nikde mně nechtěj, nikam nepatřím, nemám známé, kolegy...“.

Společnost – zaměstnaný a fungující klient jako potvrzení oprávněnosti našich odborných služeb. Minimalizace rizik spojených s návratem k drogovému způsobu života. Destigmatizace cílové skupiny.

Ekonomický – 137 087,- odhad veřejných nákladů na 1 dlouhodobě nezaměstnaného, 118 000,3,- průměrný nezaměstnaný. (MPSV – Evona a.s., 2006, VŠE 2011) - 1 ROK

PSA – majorita klientů by bez naší služby hledala zaměstnání déle, případně by zůstala na soc.dávkách.

50 klientů – 1 měsíc: cca 600 000,- 50 klientů soc.dávky 1 rok: 6 - 7,2 milionů Kč!!! (průměr 12 000,- 1 měsíc)

SANANIM

| sananim.cz | drogovaporadna.cz | odrogach.cz | zavislost-info.cz

Kritické zhodnocení situace v ČR/polemika

Nezájem tvůrců politik, tvůrců protidrogových strategií

Odborná obec – tato oblast není atraktivní, neochota/nechut’? dohlédnout potřeby klienta v plném rozsahu, umíme se ještě dívat očima klienta a reagovat systémově na změny, potřeby?

Na co je připravujeme, když pracujeme s motivací, změnou? A není pro část z nich lepší/výhodnější zůstat u drogového stylu života?

I klienti nízkoprahových služeb dokáží něco vykonávat, vytvářet

Tento typ služeb jen pro stabilizované/abstinující klienty?

Zkušenosti (Fix/fertig) více jak 22 dokazují důležitost těchto služeb pro všechny typy klientů

Závěr, doporučení

Proces reintegrace/resocializace trvá i několik let

Téměř polovina klientů – duální dg., častá kombinace se ZŠ, hepatitidou, malou praxí

Možná řešení

Řešení shora – přesvědčit RVKPP

Ukázat funkční model (Rakousko) i jeho systémové ukotvení

MPSV – ÚP - společensky účelná pracovní místa

Pracovat s klienty s duální dg. na získání invalidního důchodu již v léčbě

- Jistota do budoucna

Lépe prodat úspěchy, přínos

DEJTE NÁM MILION, VRÁTÍME VÁM PĚT !

...a co to stojí? V základní výbavě 999. 999,- Kč, v plné palbě (4x4, Tdi...) se vejde do 2 milionů (mzdové příspěvky na mzdy klientům)

Kazuistika

